

ת"פ 13556/10/16 - מדינת ישראל, המאשימה נגד יצחק אנקאווה, הנאשמים

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 13556-10-16 מדינת ישראל נ' אנקאווה

בפני כבוד השופט אורן שגב
בעניין: מדינת ישראל - המאשימה

נגד
יצחק אנקאווה - הנאשמים

גזר דין

1. בישיבת ההקראה, שהתקיימה בפניי ביום 19.12.2017, הורשע הנאשם, על פי הודאתו בעבירה של העסקה שלא כדין - עבירה על סעיף 2(א)(1)(2) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 (להלן - "חוק עובדים זרים").
2. כל אחד מהצדדים טען בפניי לעונש. ב"כ המאשימה הקדימה והציגה דוח עבירות קודמות (מא/1) וטענה כי מדובר בכתב אישום יזום, אשר הוגש באמצעות המאשימה לאור ריבוי עבירות קודמות. בביקורת שערכו מפקחים מטעם המאשימה, אותרו 3 עובדים זרים, אשר עבדו עבור הנאשם בעבודות שיפוצים, קרי, במסגרת עיסוקו, ללא היתר להעסקת עובדים זרים.
3. ב"כ המאשימה הוסיפה כי המדינה ערה לשיהוי בהגשת כתב האישום, יחד עם זאת, מדובר בנאשם שהתייצב לחקירה בסופו של יום רק באפריל 2015. עוד הוסיפה, כי מדובר בעבירה שנעברה לפני תיקון 15 לחוק עובדים זרים, אך המדינה סבורה כי יש לבחון בנסיבות העניין את התיק כאילו הנאשם עבר את העבירה לאחר התיקון, קרי, החלת הכלל של כפל הקנס מנהלי כנקודת מוצא בתיקים מסוג זה.
4. עוד טענה, כי המחוקק רואה בעבירות הללו עבירות חמורות, ואף קבע בצד העבירות קנס מקסימלי בשיעור של 116,800 ₪ ביחס לכל עובד. לאור האמור לעי, ולאור העובדה שמדובר באירוע אחד למעשה, ביקשה כי מתחם הענישה ייקבע בין 20% ל-50% מגובה הקנס המקסימלי. באשר לעונש הספציפי, טענה כי בשים לב לכך כי לא הוכח מצב כלכלי אשר יש בכוחו להשפיע על המתחם, המדינה מבקשת להשית קנס בגין כל אחד משלושת העובדים הזרים שהועסקו בניגוד לדין בסך של 25,000 ₪ ובסה"כ 75,000 ₪.
5. לעניין חומרת העבירה, הפנתה לפסיקת בתי הדין ולכך שנקבע כי מדובר בעבירה כלכלית, אשר לגביה המחוקק ביקש להעביר מסר הרתעתי לציבור באמצעות ענישה כענישה כלכלית ראויה. במקרה דנן, הוסיפה, לאור ריבוי העבירות הקודמות, דומה כי הנאשם לא הורתע ושב לבצע עבירות על חוק עובדים זרים. ב"כ המאשימה הפנתה

עמוד 1

באופן ספציפי לתיק הע"ז (חיפה) 8524-01-15, שם הוגש כתב אישום בגין עבירות של העסקה שלא כדין וללא ביטוח ביחס לעובד זר אחד, אשר תקופת העסקה הייתה נקודתית. כתב האישום שם הוגש ככתב אישום יזום בשל ריבוי עבירות, ובית הדין האזורי לעבודה השית קנס על החברה בסכום של ₪ 30,000 ועל נושא המשרה בסך של ₪ 7,500.

6. בנוסף לקנס הכספי, ביקשה כי הנאשם יחויב לחתום על התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירות על חוק עובדים זרים וסיימה בכך שככל שיבקש לפרוס את הקנס לתשלומים, ייקבע כי אי עמידה באחד מהתשלומים, תעביר את התיק לגבייה.

7. ב"כ הנאשם טען כי על מנת להבין את נסיבותיו המיוחדות של התיק, וכנגזרת לכך, גם את העונש, חשוב להבין את המסכת העובדתית של המקרה. ברובד הראשון, טען, חשוב להבין שהעובדים הזרים שהועסקו ע"י הנאשם היו בעלי היתר עבודה בחקלאות. מכאן ביקש ללמוד, כי מבחינת ההיתרים של שירות הביטחון הכללי, מנהל האזרחי, מנהל האוכלוסין וכו' לא הייתה מניעה של כניסה לישראל, ומדובר רק בבעיה של הגדרת סיווג, של היתר העבודה. בהקשר זה הוסיף, כי בשנים 2008 עד בערך 2014 היו הרבה בעיות בהגדרות של הסיווג ההיתר, וזו גם אחת הסיבות שבגינן ניתן לראות עבירות והרשעות בתחום זה שביצע הנאשם.

8. עוד הוסיף, כי האדם שנזכר בסעיף 5 לאישום (מר זוהר הירשנזון), אשר הינו איש עסקים העוסק גם בחקלאות וגם בבניין, ולמעשה נאשם דנן, יחד עם בנו של מר הירשנזון, עסקו בעבודות שיפוצים, ולכן לעיתים ולא באופן קבוע, היו לוקחים עובדים של מר הירשנזון מהחקלאות ומעסיקים אותם בעסק נוסף שהוא למעשה קשור גם למר הירשנזון בעקיפין, שעל שמו נכנסו העובדים. לכן, הטעים, הלכה למעשה העובדים עבדו ממש באותה משפחה, רק בביצוע מטלות שונות.

9. עוד ציין, כי העובדים הנ"ל עובדים אצל הנאשם מזה מספר שנים וגם כיום בהיתר מלא לעבודות בנייה, וזאת לאחר שהוסדר עניין סיווג רישיון העבודה מול הגורמים המתאימים. מכאן ביקש להסיק כי עסקינן בעבירה טכנית, מנהלית במהותה, ואין הדבר דומה להעסקת שוהה בלתי חוקי או עובד אשר אין לו כלל אישור שהייה בישראל או אישור עבודה בכלל.

10. עוד ציין, כי מדובר בעבירה שנעברה לפני מעל כ-7 שנים ולכן לא ניתן לגזור, כפי שציינה באת כוח המאשימה, שהנאשם לא הפנים את הקנסות שהושתו עליו, שהרי מדובר על עבירה קדומה יותר מחלק גדול מהתיקים שבגינם קיבל קנסות.

11. לסיכום, טען, כי בנסיבות המיוחדות שצוינו על ידו לעיל, ולאור העובדה שהתיקון לחוק נכנס כשנה לאחר ביצוע העבירות נושא כתב האישום דנן, יש להשית על הנאשם לכל היותר קנס בגובה הקנס המנהלי, בסך ₪ 5,000 בגין כל עובד.

12. הנאשם עצמו טען כי לפחות בשלושה מקרים העובדים הזרים לא עבדו ישירות תחתיו אלא באמצעות קבלני משנה ולכן הגיע לדבריו למצב של ריבוי עבירות.

13. הנאשם הוסיף, כי העובדים הספציפיים מושא כתב האישום דנן עבדו עם אישור לעבוד בחקלאות וביום שנתפסו הם הועסקו אצלו בעבודות ניקיון. עוד הדגיש, כי כיום הוא מעסיק עובדים זרים עם רישיונות

דין הכרעה

14. העבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, והקנסות המנהליים שהוצמדו להן הן בשיעורים משמעותיים, ובהיקפים של אלפי שקלים. הדבר מבטא את יחסו של המחוקק לתופעה של העסקת עובדים זרים בניגוד לדין ולכך שמדובר בעבירה שמשיאה למעסיקים תועלת כלכלית של ממש (ראו: בג"צ 9722/04 **פולגת נ' מ"י** (7.12.2006)).

15. מדובר בעבירה שביסודה עומד מניע כלכלי מובהק ולכן, על מנת שהאכיפה תהיה אפקטיבית, עליה להיות משולבת בסנקציה כספית, אשר יהיה בה כדי ליצור את ההרתעה הנדרשת ולהפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת. ראו: ע"פ 57160-01-14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ ואח'** (להלן - "**הלכת חדוות הורים**"), שם פסק בית הדין הארצי כי:

"[...] העסקת עובדים זרים ללא היתר פוגעת במדיניותה הכלכלית של הממשלה ו"**פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה'**", היינו משליכה באופן עקיף על היקף האבטלה ועל תנאי העסקתם של העובדים הישראלים (ע"פ 1001/01 **מדינת ישראל - נפתלי ניסים**, פד"ע לח 145 (2002)); כן ראו את דברי ההסבר לתיקון מס' 7 לחוק עובדים זרים - ה"ח 143 התשס"ה 354 ואת דברי ההסבר לתיקון מס' 15 לחוק עובדים זרים - ה"ח 481 התש"ע 236). כחלק מכך יש לקחת בחשבון כי המניע לביצוע העבירה הינו במקרים רבים כלכלי, לצורך השגת תועלת כלכלית, ויש לפיכך הצדקה לעונש כלכלי אפקטיבי."

וראו גם: ע"פ 1001/01 **מדינת ישראל נ' ניסים** (17.6.2002), שם קבע בית המשפט העליון כי העסקת עובדים זרים ללא היתר עבודה היא עבירה חמורה בעלת השלכות חברתיות ומוסריות.

16. העבירה בה הורשע הנאשם נעברה ביום 02.06.2011 ולכן לא חל בענייננו תיקון 15 לחוק העובדים הזרים, תשנ"א-1991 (להלן - "**החוק**"), הקובע כי הקנס המינימלי לעבירה של העסקת עובד ללא היתר הנו כפל הקנס המנהלי.

17. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, ולאור ריבוי העבירות שביצע הנאשם בעבר, ובשים לב לעונשים שנגזרו על ידי בתי הדין לעבודה במקרים דומים, ומשלא השתכנעתי כי בנסיבותיו של מקרה זה קיימות נסיבות לקולא, חרף הסבריהם של הנאשם ובא כוחו, סבורני כי מתחם הענישה הראוי הוא בין 10,000 ₪ ל- 30,000 ₪ לכל יחידת עבירה.

18. ביחס לעונש הספציפי בתוך מתחם הענישה הנ"ל, סבורני כי בנסיבות העניין, ומשלא הוצגו בפניי ראיות המצדיקות הטלת קנס מופחת על הנאשם, יש להשית עליו קנס בסך 15,000 ₪ בגין כל יחידת עבירה, וסה"כ 45,000 ₪.

19. בפוסקי את גובה הקנס הנחיתי עצמי ע"י העיקרון בדבר קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו, וזאת כמצוות סעיף

40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. כמו כן, לקחתי בחשבון, כי העיצום הכספי הנו רק רכיב עונשי אחד המצטרף לרכיב עונשי אחר והוא הטלת התחייבות על הנאשם להימנע מביצוע עבירה. התחייבות זו מהווה כשלעצמה עונש של קנס מותנה, הגם שמדובר בעונש הקל שבעונשים הקבועים בחוק העונשין (ראו דברי כב' הנשיא (בדימ') א. גרוניס בדנ"פ 8062/12 מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ, (2.4.2015) עמ' 9-10, פסקה 12.

20. לפיכך, הואיל והחלטתי להיעתר לבקשת המאשימה לחייב את הנאשם לחתום על התחייבות כאמור, ובשל הנימוקים שפרטתי לעיל, מצאתי כי קנס בסך 15,000 ₪ לכל יחידת עבירה, כאמור לעיל, הוא עונש ראוי בנסיבות המקרה.

אחרית דבר

21. הנאשם ישלם את הקנס בסך 45,000 ₪ ב- 12 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים בסך של 3,750 ₪ כל אחד, כשמועד תשלום של התשלום הראשון הוא 01.02.18.

22. בנוסף, בתוך 21 יום מהיום יחתום הנאשם על התחייבות שלא לעבור עבירה על חוק עובדים זרים התשנ"א - 1991, למשך 3 שנים מהיום, שאם לא כן יחויב בקנס המקסימלי הקבוע בחוק בסך 116,800 ₪.

23. הנאשם יפנה למזכירות בית הדין באמצעות בא כוחו על מנת לחתום על ההתחייבויות ועל מנת לקבל את שוברי התשלום.

24. המזכירות תשלח את גזר הדין למשרדי ב"כ הצדדים בדואר.

25. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 יום ממועד קבלת גזר הדין.

ניתן היום, י"ג טבת תשע"ח, 31 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.